

Joan Ridao

[+ SEGUEIX-ME](#)20/09/2024 [Leer en castellano](#)

Qui té por a ofendre el rei?

🕒 4 min

Felip VI aquest mes de juny durant la celebració del desè aniversari del seu mandat. BORJA SÁNCHEZ-TRILLO / EFE

El govern espanyol ha aprovat el Pla de regeneració democràtica promès per Pedro Sánchez després de la seva meditació de cinc dies motivada per les invectives del jutge Peinado contra la seva esposa, que va considerar infundades. Es tracta d'un pla amb 30 mesures per

reforçar el control dels càrrecs públics, per exemple, provinents de la passada legislatura, i d'altres d'inèdites sobre la transparència en els mitjans de comunicació i la defensa de la llibertat d'expressió. De fet, això últim és el motor del Pla, doncs, com es recordarà, el president espanyol va reaccionar amb aquest anunci després del seu afartament amb alguns mitjans de la dreta mediàtica arran del cas Begoña.

Inscriu-te a la newsletter Pensem

Les opinions que et fan pensar, t'agradin o no

INSCRIU-T'HI

Ben mirat, com era previsible, els gurus de Sánchez han constatat que no és fàcil posar límits a la llibertat d'expressió dels mitjans, amb el pretext d'evitar la seva instrumentalització amb finalitats polítiques, si no és amb fórmules pròpies de règims il·liberals. Una altra cosa és que, transposant una directiva europea sobre llibertat de mitjans, se'ls obligui a fer pública la seva estructura de propietat o que es retoqui la llei de publicitat institucional per evitar que alguns governs subvencionin mitjans afins sense a penes representativitat ni lectors. Però és delicat. Pel que sembla, el PSOE no vol un Consell de l'Audiovisual com el de Catalunya, que permetria que els mateixos professionals denunciessin les males pràctiques.

El text pactat per PSOE i Sumar, diuen que després d'àrdues negociacions, és ambigu i evita esmentar expressament la Corona

Per una altra part, el canvi en la regulació dels denominats delictes d'opinió, que afecten un dret fonamental com la llibertat d'expressió, és un debat recurrent. Hi ha hagut desenes d'iniciatives els últims anys que demanaven la despenalització d'aquest tipus de conductes, però també dels ultratges a la bandera (el Tribunal Constitucional ha resolt fins i tot que expressions com "Aquí teniu el silenci de la puta bandera" o "cal calar foc a la puta bandera" no estan protegides per la llibertat d'expressió garantida a la Constitució i al Conveni Europeu dels Drets Humans). En tot cas, no hi ha mal que no sigui per bé. Almenys el Pla se centra en la modificació del Codi Penal, concretament en els delictes d'ofensa als sentiments religiosos o el d'injúries a la Corona o a altes institucions de l'Estat, que no existeixen en el nostre entorn més proper. Amb tot, el text pactat per PSOE i Sumar, diuen que després d'àrdues negociacions, és ambigu i evita esmentar expressament la Corona, tot i que el Pla menciona la necessitat d'"atendre la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans (TEDH) en matèria de difamacions i el seu encaix legal". Precisament, el TEDH ha imposat sonades condemnes a Espanya per perseguir rapers, titellaires o setmanaris satírics per criticar la Corona, als quals se'ls havia aplicat els actuals articles 490 i 491 del Codi Penal, que preveuen penes de fins a dos anys de presó. Un autèntic despropòsit.

Si comencem pels delictes d'ofensa religiosa, tots tenim al cap les periòdiques denúncies d'advocats cristians o d'altres grupuscles ultramuntans, sota el mantra "Respecta la meva fe". Alguns recordareu el famós vídeo de Javier Krahe cuinant un crist, el cèlebre "Em cago en Déu" del combatiu Willy Toledo o els acudits coprofilics de Dani Mateo sobre el Valle de los Caídos o de la portada de la revista *Mongolia*. La majoria es van arxivar o van acabar amb l'absolució. Ja veurem en què acaba la reforma proposada pel govern espanyol. El que és segur és que si es despenalitza del tot, s'acabarà la immerescuda

notorietat mediàtica dels grups ultracatòlics o de l'exigua quantitat de condemnes per aquest delictes, en casos com el del "cony rebel" (2020), en què un jutge de Màlaga condemnà una dona per participar en una protesta contra l'enduriment de la llei de l'avortament pel PP, amb el suport de la Conferència Episcopal, consistent en una processó de la imatge d'una vagina de plàstic vestida com la verge en què es van proferir consignes com "ni en nom del pare, ni del fill, sinó en el del nostre Santíssim Cony". No debades, fou un llunyà 1995, amb el Codi Penal de la democràcia, set anys després de la desaparició del delictes de blasfèmia, que aquesta llei introduí a l'article 525 l'actual delictes d'ofensa als sentiments religiosos, també conegut com a escarni. Avui dia, agradi més o menys, l'estat de dret garanteix les opinions pacífiques dels qui qüestionen les creences majoritàries.

Avui dia, agradi més o menys, l'estat de dret garanteix les opinions pacífiques dels qui qüestionen les creences majoritàries

Més difícil pel que sembla és el tema de les injúries a la Corona, ja que el PSOE arrossega els peus i Sumar només ha aconseguit un redactat ara per ara insatisfactori. Ja abans els socialistes havien deixat llanguir al Congrés dels Diputats diverses propostes després de votar a favor de la seva tramitació. És incompreensible. A més dels correctius del TEDH, és sabut que el rei i els representants de la resta d'institucions de l'Estat que vulguin defensar el seu bon nom disposen dels mateixos mecanismes que la resta de mortals davant dels atacs que es puguin considerar injuriosos. No cal acudir a una prerrogativa penal que atribueixi una especial protecció per evitar l'insult, tot i que

no oblidem que, com a cap de l'Estat, està subjecte a crítica més que ningú, encara que pugui ofendre o molestar.

Joan Ridaó és professor de Dret Constitucional (UB) i lletrat del Parlament